

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4360/2023
19.12.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из села ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Зоран Георгијев, адвокат из ..., против тужене "Хеба" а.д. Бујановац, чији је пуномоћник Данило Дозет, адвокат из ..., ради уплате премије осигурања, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2946/13 од 20.11.2013. године, у седници одржаној 19.12.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2946/13 од 20.11.2013. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању, Судска јединица у Бујановцу П1 160/12 од 02.08.2013. године, ставом првим изреке, тужена је обавезана да уплати премије за добровољно пензијско осигурање код "Дунав" Друштва за управљање добровољним пензијским осигурањем а.д. из Београда, у корист тужилаца АА из ..., за временски период од 01.03.2006. године до 29.01.2009. године износ од 95.500,00 динара, у корист тужиоца ББ из села ..., за временски период од 01.03.2006. године до 10.10.2008. године износ од 85.500,00 динара и у корист тужиље ВВ из ..., за временски период од 01.03.2006. године до 04.02.2009. године, износ од 96.000,00 динара, као и да тужиоцима исплати на име трошкова парничног поступка износ од 176.060,00 динара, с тим што ће на износ трошкова парничног поступка од 142.500,00 динара тећи законска затезна камата у смислу члана 277. Закона о облигационим односима, почев од 02.08.2013. године па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца у делу којим су тражили да се тужени обавезе да им плати на износ трошкова парничног поступка од 33.560,00 динара, законску затезну камату у смислу члана 277. Закона о облигационим односима, почев од 02.08.2013. године па до исплате.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж1 2946/13 од 20.11.2013. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Врању, Судске јединице у Бујановцу П1 160/12 од 02.08.2013. године, у првом ставу изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се тужена обавезе да у њихову корист уплати премије за добровољно пензијско осигурање код "Дунав" Друштва за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд, за период од 01.03.2006. године до 06.02.2009. године, у износу од 95.500,00 динара за тужиоца АА, за период од 01.03.2006. године до 10.10.2008. године у износу од 85.500,00 динара за тужиоца ББ и за тужиљу ВВ, за период од 01.03.2006. године до 04.06.2009. године, у износу од 96.000,00 динара, као и захтев тужилаца за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20) и члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 4. истог Закона, на коју ревидент у ревизији указује није разлог због ког ревизија може да се изјави на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били у радном односу код туженог и то тужилац АА до 06.02.2009. године, тужилац ББ до 27.01.2009. године, а тужиља ВВ до 04.02.2009. године, када им је, решењем туженог, престао радни однос због технолошких, економских и организационих промена у предузећу. Тужени је са АД за пензијско осигурање "Дунав – ТБИ" закључио, 09.12.2005. године, уговор о добровољном пензијском осигурању бр. 497, путем уплате премија – доприноса од стране послодавца, којим се обавезао да ће за своје раднике, сваког месеца, уплаћивати допринос у фиксном износу од по 3.000,00 динара месечно по запосленом. Уговор је закључен на неодређено време и ступио на снагу даном потписивања, а производио је правно дејство потписивањем полисе, односно понуде и уплатом прве месечне рате уплате доприноса, уз могућност споразумног раскида уговора, као и једностраног раскида, у складу са условима осигурања и законом, писаним путем уз отказни рок од три месеца. Доношењем Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима, наведено акционарско друштво је променило назив у "Дунав" Друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д., које је правни следбеник АД пензијског осигурања "Дунав – ТБИ" Београд. Након тога, тужени је са наведеним друштвом 17.09.2007. године закључио нови уговор о пензијском плану и обавезао се да врши уплате пензијског доприноса за рачун чланова добровољног пензијског фонда у износу од 3.000,00 динара по члану. Након закључења првог уговора, тужени је

уплаћивао премије од маја до јула 2006. године, а након тога није вршио уплате доприноса за добровољно пензијско осигурање, нити је поднео писмени отказ наведених уговора. Појединачним колективним уговором туженог од 15.09.2005. године, одредбом члана 47. предвиђено је да је послодавац дужан да на свој терет за запосленог уплаћује премију за добровољно додатно пензијско осигурање. Вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке утврђено је да тужени није вршио уплату доприноса за добровољно пензијско осигурање за рачун чланова добровољног пензијског фонда, па и тужилаца, за периоде и у износима као у изреци првостепене пресуде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужилаца, налазећи да је тужени дужан да у њихову корист уплати премије за добровољно пензијско осигурање код "Дунав" Друштва за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд, без обзира што су они повукли своја акумулирана средства.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је тужбени захтев тужилаца одбио, применом одредбе члана 62. став 1. Закона о добровољним пензијским фондовима и плановима ("Службени гласник РС", бр. 85/2005), који је био у примени у време када су тужиоци постали чланови фонда, налазећи да су тужиоци акумулираним средствима располагали, односно повукли су своја средства код фонда и престали да буду његови чланови, чиме је угашен и њихов индивидуални рачун као чланова фонда, па је послодавцу, као обвезнику уплате, престала обавеза уплате пензијског доприноса за члана фонда који је повукао новчана средства.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је погрешно применио материјално право, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено, а тужиоци основано на то у ревизији указују.

Уговор о добровољном пензијском осигурању путем уплате премије - доприноса од стране послодавца је уговор у корист трећег лица који је ступио на снагу даном потписивања, а уплатом доприноса почео да производи правна дејства. Од момента закључења уговора, уговорне стране морају да поштују уговорне обавезе, што значи да запослени, у чију корист је закључен уговор, има непосредно право да тражи од послодавца уплату премија, како је то регулисано Појединачним колективним уговором. У том смислу донет је и правни став усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда, одржаној 07.06.2019. године.

Повлачење и располагање акумулираним средствима, прописано је у одредби члана 62. Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима ("Службени гласник РС", бр. 85/2005), тако што се акумулирана средства могу повући једнократном исплатом, програмираном исплатом, куповином анuitета, или комбинацијом ових начина (став 2.). Послодавцу као обвезнику уплате, престаје обавеза уплате пензијског доприноса за члана фонда који у целини или делимично повуче акумулирана средства, осим у случајевима из члана 9. овог члана (став 6.).

Побијана одлука другостепеног суда заснована је на чињеници да су тужиоци акумулираним средствима располагали, односно да су их повукли. Међутим,

другостепени суд при одлучивању није имао у виду да су тужиоци тек даном повлачења средстава престали да буду чланови фонда, чиме је истовремено престала обавеза послодавца да им убудуће уплаћује пензијске доприносе, без обзира на чињеницу да ли су они наставили да раде код послодавца. С тим у вези, другостепени суд није имао у виду чињенице када је сваки од тужилаца повукао акумулирана средства, односно да ли је то било пре или после периода за који они траже уплату у њихову корист премије за добровољно пензијско осигурање. Због погрешне примене материјалног права другостепени суд није ценио остале наводе жалбе тужене.

У поновном поступку, потребно је да другостепени суд поступи по примедбама изложеним у овом решењу, како би имао могућност да донесе нову и правилну одлуку.

На основу одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**